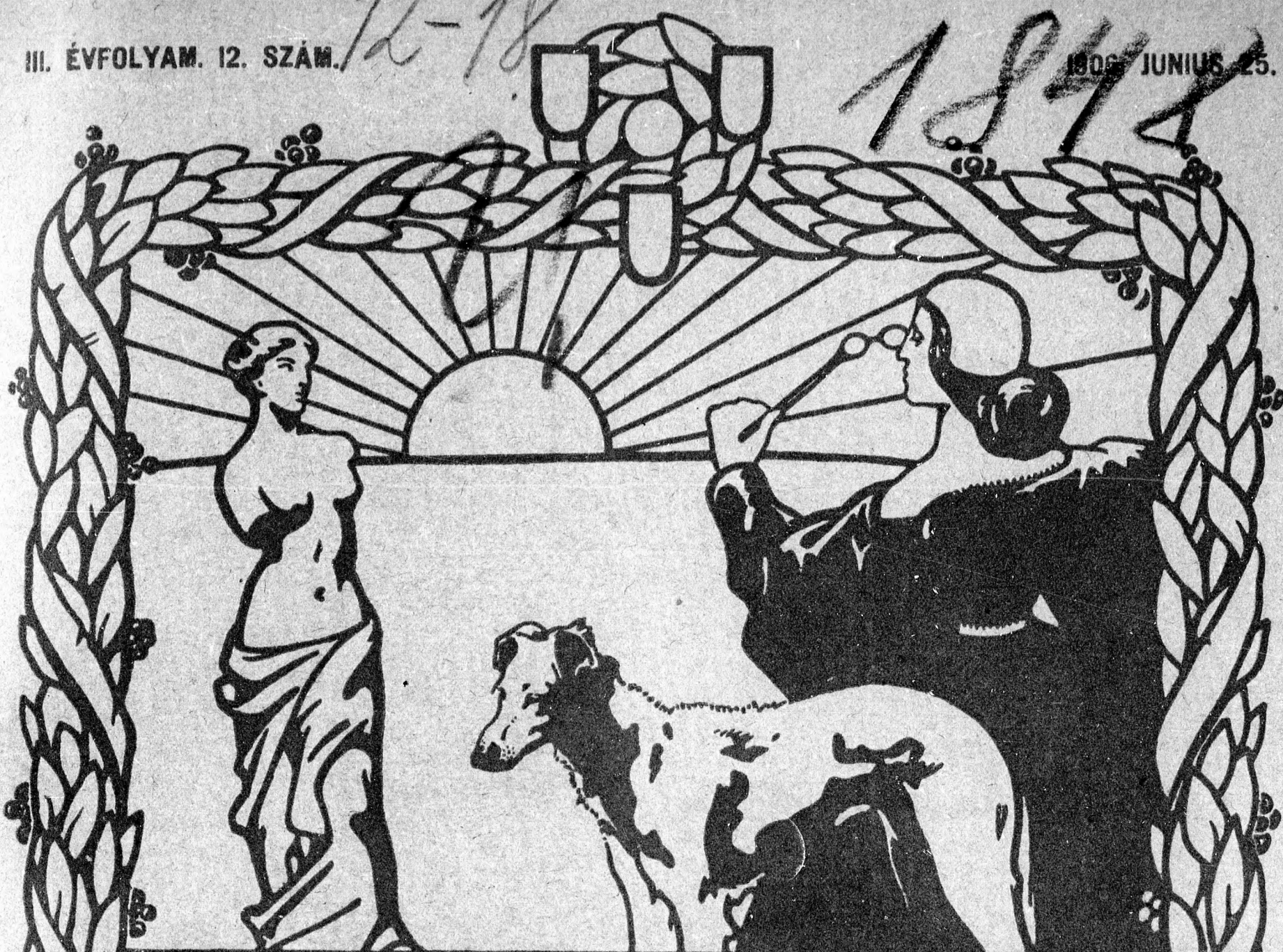

12-18

1874

AZ AMATŐR

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

A MAGYAR AMATŐRÖK
ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK
HIVATALOS KOZLÖNYE

MEGJELEN HAVONTA KÉTSZER

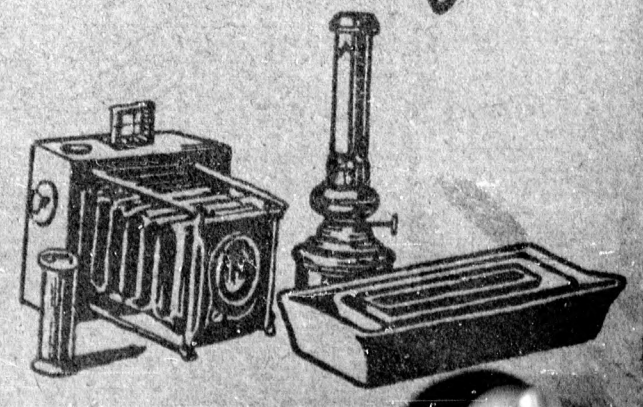
SZERKESZTŐ-
SÉG ÉS KIADÓ-
= HIVATAL:
BUDAPEST, VII.,
KIRÁLY-UTCA 89.

SZERKESZTI
KOHLMAN ARTUR Dr.

ELŐFIZETÉSI ÁR
EGÉSZ ÉVRE:
= 14 KORONA
EGYES SZÁM =
ÁRA 60 FILLÉR

BARTA. E. 06

Kis állatok részére állatorvosi rendelés
ÖHLER BENŐ állatorvosi rendelőjében
 — délután 3-tól 5 óráig —

Telefon 80-10. Budapest, VII., Erzsébet-körut 2., I. em. Telefon 80-10.

**RIETZSCHEL
 REFORM-
 MINIMUM-
 CLACK-ja**

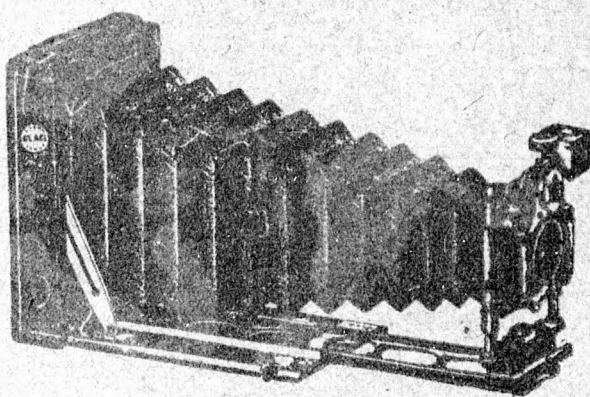
felette fényerős, eredeti Rietzscheleléle anasztigmátókkal.

oooooooooooooooo

9 × 12 cm. lemezre ✕✕
 9 × 12 cm. filmre ✕✕✕
 8 × 10¹/₂ cm. csomag-
 filmre. ✕

oooooooooooooooo

244. számú árjegyzék
 ingyen és bérmentve.

**RIETZSCHEL
 REFORM-
 MINIMUM-
 CLACK-ja.**

Kapható minden jobb
 fotoszaküzletben vagy

OPTISCHE FABRIK

✕ A. Hch. ✕

Rietzscheleléle

✕ G. m. b. H. ✕

Präcisions Werkstätte

✕ München, ✕

Schillerstrasse 28.

oooooooooooooooo

Nagybani Képviselet
 Magyarország és
 Ausztria részére: ✕

Georg Jahn,

✕ Wien, IX., ✕

Sechsschimmelg. 7.

SZÖTS SIMON ✕ ✕ **SZÖNYEGTELEPE** ✕ ✕
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 15. sz.

Allandóan érkező divatos újdonságok és különlegességek: Perzsa, Smyrna, Axminster, torontáli stb. szőnyegekben, szövet- és csipke-függönyök, teljes és fél storok, ágy- és asztalterítők, flaneltakarók, utazó takarók, angol plaidek, ágyneműek, pokrócok, vas és rézbútorok, gyermek-kocsik, szabadalmazott átváltoztatható gyermekszékek és általában a lakásberendezéshez tartozó összes cikkekben. SZIGORÚAN
 ✕ SZABOTT ÁRAK!! Megtekintés vételkényszer nélkül. ✕

***** Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni *****

□ Legrégibb és legnagyobb üzlet □
 e szakban. □ Alapítva: 1878. □

PEJTSIK KÁROLY

□ FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK SZAKÜZLETE □

IV., Városház-utca 1 BUDAPEST Kossuth Lajos-utca 1
 (Standard-palota)

Ajánlja:
 minden
 a fényképé-
 szeti szak-
 mába vágó
 készülékeit
 és czikkeit
 jutányos
 árban.

alatt
 műterem
 kizárólag
 amatőr-
 célokra.

□ □ □ □

Felvilágosítás
 és képes nagy
 árjegyzék □ □
 □ □ kívánatra
 a legnagyobb
 kezezéssel.

MÜBARÁTOK FIGYELMÉBE!

Lapunk elterjedésének újabb bizonyítéka, hogy nemcsak az amatőr-fényképezők szűkebb köre, hanem a nagyközönség szeme előtt is állandóan ott van „AZ AMATŐR”. Klubbok, társaskörök, tudományos egyesületek olvasótermeiben, előkelő kávéházak asztalán állandóan ott fekszik lapunk, gyönyörűségére minden műbarátnak. Ujabbban a következő klubbok, társaskörök stb. fizettek elő lapunkra:

NEMZETI KASZINÓ
 ORSZÁGOS KASZINÓ
 VASUTI és HAJÓZÁSI KLUB
 ERZSÉBTVÁROSI KASZINÓ
 PÉNZTISZTEZETI TISZTVISELŐK
 EGYESÜLETE
 BERLINI MAGYAR KERESKEDŐK
 és IPÁROSOK EGYESÜLETE
 BUDAI CAMERA KÖR

A NAGYVÁRADI MŰKEDVELŐ
 FÉNYKÉPEZÉSEK KÖRE
 A FEHÉRTEPLOMI ÁLLAMI
 FÖGIMNÁZIUMÖNKÉPZŐ KÖRE
 M. KIR. KÜLSŐ ERDÉSZETI KI-
 SÉRLETI ÁLLOMÁS Görgény-
 Szt. Imrén.
 „DUNA” BUDAPESTI EVEZŐS-
 EGYLET, stb. stb.

MAGÁNTISZTVISELŐK OTTHONA,
 SÁRVÁRI M. KIR. TEJGAZDASÁGI SZAKISKOLA,
 PÓSTYÉN-GYÓGYFÜRDŐ OLVAÓTERME.

Következő előkelő kávéházak:

NEW-YORK kávéház, Erzsébet-
 körút
 BELVÁROSI kávéház, Eszki-tér
 UDVARI kávéház, Kossuth Lajos-u.
 UPOR kávéház, Szabadság-tér
 CITY kávéház, Szabadság-tér
 CLUB kávéház, Lipót-körút
 VIGSZINHÁZ kávéház, Lipót-körút

ABBAZIA kávéház, Andrássy-út
 BERGER LEÓ kávéháza, Erzsébet-
 körút
 KIRÁLY kávéház, Erzsébet-körút
 EMKE kávéház, Erzsébet-körút
 „MÁTYÁS KIRÁLY” kávéház,
 Kerepesi-út és Szentkirályi-utca
 sarkán.
 „CAIRO” kávéház, Lövyöde-tér.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk terjesztésében bennünket támogatni és a lapot minden egyesületben, társaskörben és kávéházban, úgy a fővárosban, mint a vidéken, kérni szíveskedjenek.

Hazafias távüzenlettel:

„AZ AMATŐR” KIADÓHIVATALA.

MODERN KÖNYVTÁR

KÖNYVKÖLCSÖNÖZŐ VÁLLALAT
 BUDAPESTEN
 VII., KER., KIRÁLY-UTCA 70. SZÁM

Telefon 82-24.

A ki a modern irodalommal lépést kíván tartani,
 a ki tiszta, új könyveket szeret olvasni, az
 kérjen ismertetést a

„Modern Könyvtár”-tól

A „Modern Könyvtár” előfizetői minden magyar, francia, német és angol könyvet megjelenése után kölcsönképen rögtön megkaphatnak.
 A „Modern Könyvtár” előfizetőinek Budapestén házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a könyveket.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

A KODAK

tekercsfilm-kamarak az egész világpiacz legjobb fényképező készülékei.

KODAKOK: K 6.50-től K 400.—-ig.

A filmtekercsek **nappali világosság mellett is előhívhatók a mi előhívó készülékeinkben.** (Áruk: K 13.—től K 55.—-ig.)

PREMO és POCO

kamarák, üveglemezekre és „Premo-csomagfilm“-re (pakk-film) K 22.—től K 915.—ig.

Csomagfilmek

8×10¹/₂, 9×12, 10×12¹/₂, 13×18, 12×16¹/₂ cm. nagyságban, minden üveglemez-kamara-ra alkalmazható.

Árjegyzékek és ismertetések ingyen és bérmentve. Mindenütt kaphatók.

KODAK Ltd.
Wien, I., Graben 29.

*****
Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

III A MAGYAR AMATŐRÖK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK III
 HIVATALOS KÖZLÖNYE

A fényképezés esztétikája.

Irta: MARIO.

A művészi retus.

A kezdő amatőr-fényképező részére van egy jó tanácsunk „az Istenért csak ne retusáljon!” A haladottabb, de egyúttal a művészi fokot ambicionáló amatőrök részére pedig, hogy a lehetőség szerint igyekezzenek *minél kevesebbet* retusálni!

A retus alatt általában negatív és pozitív retust értünk. E lap szerkesztője „Az Amatőr“-ben (mult évi II. évfolyam 21. és 22. sz.) a retus kérdésével behatóan foglalkozva, a negatív és pozitív retuson kívül *kis és nagy* retust is megkülönböztet. Kis retus alatt az ú. n. kisebb *szépséghibáknak*, mint pl. porpontocskáknak, kisebb-nagyobb karcoknak irónnal vagy festékekkel való kikorrigálását érti. A nagy vagy művészi retus fogalmát pedig akként határozza meg, hogy az „az összhang létesítésére, a kirívó ellentétek kiküszöbölésére, a kompozicionális tehetség érvényesítésére, szóval a fénykép művészi hatásának emelésére szolgál”.

A hazai szakfényképészek főképpen a „kis” retust alkalmazzák „nagyban” és — túlzottan. A szépséghibák kijavításán túlmenve a karaktert is megtámadják. A nagy retust pedig vagy egyáltalában nem, vagy túlkevésbé vagy helytelenül alkalmazzák.

Ezzel szemben az amatőrnek, főképpen a művészatörnek a feladata e kétféle retust a maga helyén és helyesen alkalmazni.

Hogy miben áll az egyik és miben a másik? — alábbiakban röviden elmondjuk.

Számtalanszor előfordul, hogy — bár úgy szól a regula, hogy: „*kazettába rakás előtt porold le mindenkor a lemezt!...*”, mégis sűrűn előfordul, hogy ezt vagy elfelejtettük, vagy pedig a

CSENDES ÖBÖL
Crettier Károly hadnagy, Pécs

kazettában rakodván por lemezünkre, e porszemek helyén vegyi elváltozás a megvilágítás (expozíció) alatt nem történvén, az előhívás alkalmával, illetve a rögzítés után apró kis átlátszó pontocskákat kapunk a lemez rétegén, melyek a pozitív másolaton feketén jönnek. Ezeknek eltávolítását az ú. n. „kipontozással” történik. Ez pedig nem áll egyébből, mint hogy a lemez rétegoldalát egészen vagy helyenként egy kis vászondarab segítségével minden foto-üzletben kapható matoleinnel bedörzsöljük és megszáritjuk. A matoleinnel bevont lemezen az írón kitűnően fog anélkül, hogy erősen meg kellene nyomnunk. A kis lyukacskákat tehát a vékonyra hegyezett finom írónnal könnyen befödhetjük. Ugyanez az eset azoknál a vékony vonalaknál, melyek nem a réteg hiányából keletkeznek. Pl. a lemez berakásakor egy hajszálunk a lemezre hull. Ha ellenben a rétegben nagyobb folytonossági hiány van (lyukak, karcok az üvegig), akkor e részeket festékekkel fedjük be. A festék színe és sötétsége a negatív illető részéhez alkalmazkodják. Ha átlátszóbb rész rétege pótlandó, akkor esetleg a fényt sokkal erősebben keresztül bocsátó kék, ha födöttebb részt kell kijavítani, akkor a világos karmintól az egészen fedő indiai vörösig is elmehetünk. Ez a kis vagy közönséges retus a lemezen. A pozitív másolaton is vagy írónnal, vagy festékekkel javítjuk ki a kis hibákat.

A művészi retusnak a feladata a kis retuséval szemben egyrészt a „nagy szépséghibák” kijavítása, vagy legalább is oly fokig való eltompítása, hogy azok a kép harmóniáját többé ne zavarják. Vagy pedig oly hatásos elemeknek, alkatrészeknek bevitele, amelyeket a fény a lencsén keresztül csak gyengén vagy nem vitt át a lemezre, de amelyek még élnek emlékezetünkben, rezegnek lelkünkben és amelyekkel felvételünk képszerűségét, tehát művészi hatását nagyban fokozhatjuk. Ily módon pl. akár a negatívbe, akár a pozitívbe háttérrel rajzolhatunk, pl. hegyeket vagy felhőket festünk vagy másolunk képünkbe. Avagy eltüntetjük — festékekkel egészen vagy részben kifödjük, éles késsel kikaparjuk a háttérrel vagy annak egyes részeit, zavaró részleteket ekként

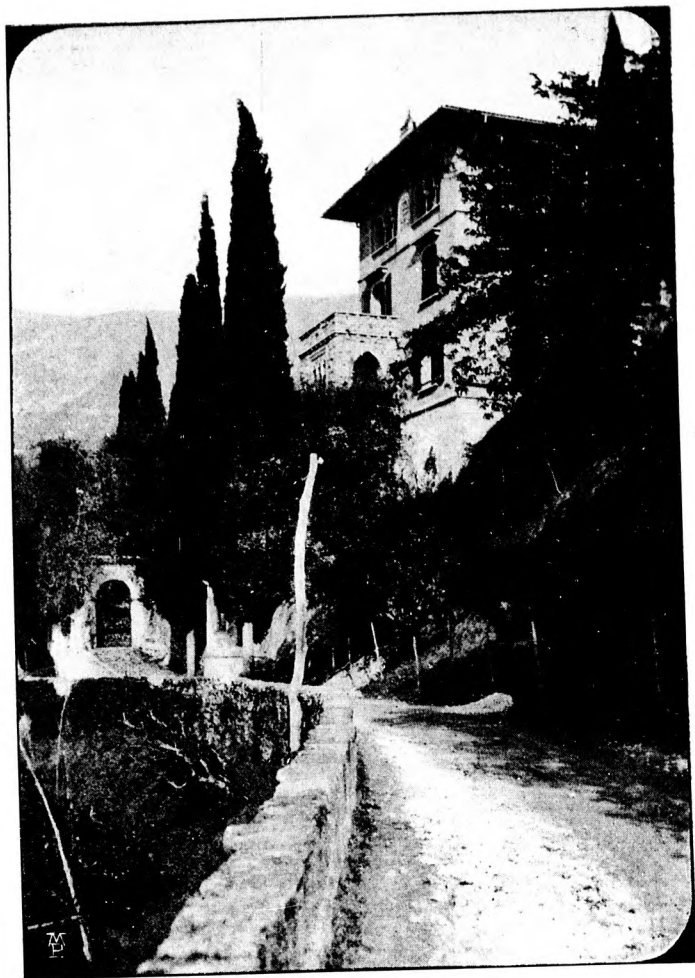
FALU VÉGE
Nagy Elek, Besztercebánya

tompítunk vagy egészen kiretusáljuk, a fényeket kiemeljük vagy tompítjuk. A pozitíven pedig éles radirgummal ugyanezt ugyancsak keresztül vihetjük. Minthogy mind ebben teljesen egyéni felfogásunkra vagyunk utalva és egyéni ízlésünk nyilvánul meg benne; ezért e retus méltán nevezhető művészinak.

A művészi retus segítségével oly képeket is alkothatunk, melyet sem szemünk, sem gépünk lencséje nem látott ekként, hanem ez csupán több különböző alkalommal látottakból az emlékezés révén összekapcsolódva alakult, illetve folyt össze egy képpé. Az ily képet az egyes alkalomkor felvett képek egyes részeinek — a többi kitakarásával — egy papírra vagy üvegre való másolással érhetjük el. Természetesen az ily kombinált műveletekhez kombinált pozitív eljárások (pigment- vagy gumminyomás) szükségesek. Az a retus tehát, melynek segítségével formálisan megkomponálhatjuk, képünket és a tájképbe hangulatot, zsánerbe staffázst, arcképbe háttérrel, különös világítási effektusokat vihetünk méltán tekinthető a legmagasabb, vagyis *kompozicionális* retusnak.

Minden retusnál, — még a legcsekélyebb „kis“-retusnál is ügyelni kell a természetességre. És mennél művészebb hatást célozunk a retus segélyével elérni, annál jobban kell ügyelnünk arra, hogy a retus:

1. Céltudatosan indokolt legyen.
  2. Észrevehető, vagy legalább feltűnő ne legyen.
  3. Természetes és hatást emelő, ne pedig ennek ellenkezője legyen.
  4. A kép tárgyát, annak karakterét mindenkor kiemelje, de sohase ölje ki belőle.
- Mielőtt az eredeti negatívot kifödnők, vagy kikaparnók, biztonság kedvéért készítsünk róla jó diszpozitívot. Mert hátha tönkre megy az eredeti negatív.

□ CYPRUSOS ÚT
□ Max Schneid, Wien

A gumminyomásról.

Irta: HAJDU-HOFFMANN VIKTOR.

A fényképezés pozitív eljárásai között kétségtelenül a gumminyomás foglalja el a legelőkelőbb helyet és méltán mondható a fényképezés legmagasabb technikájának. Mert talán egyedül e technika mellett lehetséges, hogy az amatőr nem kénytelen *szolgai másolatokat* készíteni negatívjeiről és tág tér nyílik számára egyéni felfogásának, ízlésének és tudásának kifejezésére. Nem lévén szorosan a negatívban megrögzített kép összes részleteihez, fény és árnyékbeli, tónus és valórbeli elosztásához kötve, saját belátása szerint hagyhatja el a lemezbe akarva nem akarva is belekerült sok-sok aprólékos, lényegtelen, sőt legtöbbször éppen ezért zavaró és hatástlerontó részletet. És megváltoztathatja a lemezben levő s őt ki nem elégítő hangulatot, miliőt, karaktert, fény- és árnyékviszonylatokat, a szerte-

széjjel szaggatott részletek és árnyalatok tömkelegéből pedig a kép tárgyát kiemelő egységesebb és még folthatásaiban is teljesen lezárt egészet képezvén, műélvezetet keltő alkotást: *képet* hozhat létre minden amatőr, aki a sok-sok kínálkozó téma közül *az igazit* megérezni s azt helyesen felfogni képes. Emeli végül e technikának kiválóan artisztikus voltát az a korlátlan szabadság, mely az egy vagy több tónusnak s azok árnyalatainak megválaszthatásában áll. Végül pedig ideális fénykép minden jó gumminyomat már azon időtlen tartósságánál fogva is, melylyel egyetlenegy más eljárás szerint készült fénykép sem bír.

Miután ekként a gumminyomásnak, mint a legművészebb és legmagasabb technikának néhány főbb előnyét a többi sokkal inkább kultivált eljárással szemben jeleztük, nem mulaszthatjuk el, hogy néhány oly általánosan uralkodó balhite reá ne mutassunk, amelyek legjobb amatőreink közül is sokakat visszatartanak, sőt visszariasztanak művészi felvételeiknek e magas technikában való feldolgozásától.

Különösen három ily ellenvéleményt hallunk legtöbb esetben az amatőrök részéről: — „a gumminyomás megtanulása rettenetesen nehéz, az eljárás roppant sok időt rabol, és végül, hogy igen sok pénzbe kerül“ ...

E balhit szétozlatását célozza az a néhány folytatásból álló cikksorozat, mely a modern gumminyomás három fajtájából — az egyszerű, kombinált és háromszínüből — *egyelőre* csupán az egyszerű gumminyomást óhajtja megismertetni e lap olvasóközönségével. Már e helyütt is *hangsúlyozzuk*, hogy főcélunk a gumminyomást *gyakorlati* (tapasztalati) alapon tárgyalni azért ezuttal annak úgy hisztorikumával, mint elméleti taglalásával annál is kevésbé tartjuk szükségesnek foglalkozni, mert „Az Amatőr“ 1904. és 1905. évi I. és II. évfolyamában a *gummi-eljárásról megjelent hosszabb cikksorozatok mindezt már széles alapokon ismertették.*

A gumminyomás egyes fázisai szerint külön-külön, *de mégis röviden* óhajtunk foglalkozni, a negatívval, a szükséges papiranyaggal, annak elő-

preparálásával, festékelésével és érzékenyítésével, másolással, a kép előhívásával és végül a fénnyel és a kész kép firniszelésével.

*

A negatív.

A gumminyomáshoz úgy, mint minden más pozitívjáráshoz első sorban egy arra alkalmas negatív szükséges. A negatív némely szaktekintély szerint vékony és lágy legyen, míg mások a bőven megvilágított negatíveket szeretik. Tapasztalataink szerint azonban minden negatív, mely celoidin-papíroson jó másolatot ad, felhasználható, mert a papír megfelelő preparációja, a megvilágítás és előhívás a negatív sok hibáját jóvá teheti. Nagyon természetes azonban, hogy egy alexponált, rajznélküli negatívról a másolásban sem kaphatunk részleteket. Ami azonban a negatívon van, azt ez az eljárás is visszaadja.

*

A papíros.

A gumminyomáshoz kétféle papírost használhatunk: vagy olyant, amely már át van vonva egy zselatinréteggel vagy egészen nyers papírost, amelyet magunknak kell preparálni. A már preparált papírosok között legjobbaknak találtuk a pigment-nyomáshoz használatos egyszerű átviteli papírost. Ezen papíros különösen ajánlható akkor, ha lágy és finom tónust, aprólékosabb rajzot és részleteket akarunk elérni. Jó sikerrel használható azonban minden más felvételre is.

A nyers papírosok között legszívesebben Whatmann- vagy Zanders-papírost használunk. Mindkét gyártmány teljesen megbízható és gumminyomáshoz kiválóan alkalmas. A papíros szemcsészetét a kép karaktere határozza mindig meg. Általánosságban nagyobb méretű képhez durvább szemcsészetű papírost használhatunk, míg kis képekhez finomabban szemcsésztet. Meleg tónusúhoz sárgás papírost használjunk. Ha a kép karakterének megfelelő papírost kiválasztottuk, akkor a zselatinréteggel való bevonás következik, amit előpreparációnak nevezünk.

□

*

□

□

AZ ÉJJELI MENEDÉKHELYEN

Kohlman Artúr dr., Budapest.

□

□

□

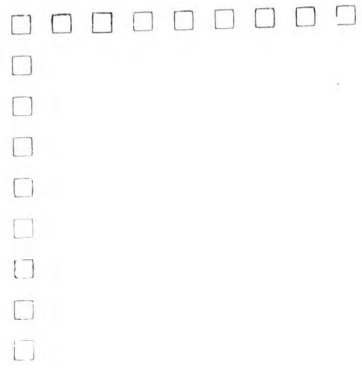
Az előpreparáció.

Minden papírost — kivéve a zselatinozott papírost, mint pl. a pigment-nyomáshoz használatos egyszerű átviteli papírost — zselatinnal kell megenyveznünk, ha a képen tiszta fehér részleteket akarunk kapni. E művelethez a következő recipét használjuk fel:

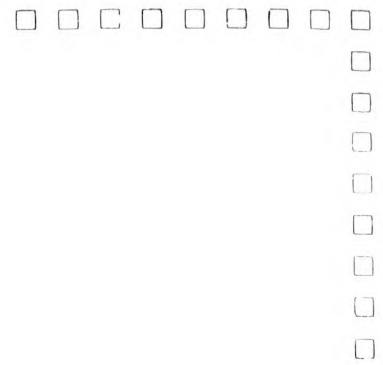
2 gr zselatin,
100 kcm víz,
10 „ alkohol.

A zselatint vízben feloldjuk, hozzáadjuk a 100 cm³ vízhez és azután megmelegítjük. Az enyvezéshez csak meleg állapotban használándó és az alkoholt csak utoljára, közvetlen a használat előtt öntjük hozzá.

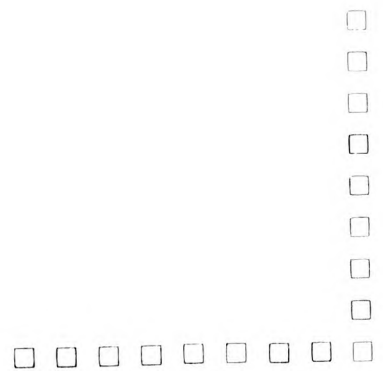
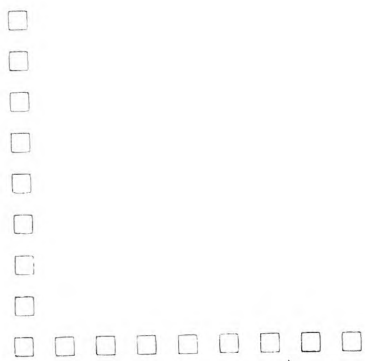
Az enyvezést a következő módon eszközöljük. Egy rajztáblát egészen bevonunk makulatura-papírossal. Azután az enyvezendő papíros két felső végét egy-egy rajzszöggel hozzáerősítjük a táblához, melyet kissé rézsutosan állítunk fel. Az enyvezéshez lágy — a papíros nagyságával arányban lévő — ecsetet használunk, melyet jól bemártunk a zselatinoldatba és a papírosnak megerősített felső szélén kezdve egy-egy vízszintes vonalat húzunk mindaddig,

TÉLI TÁJ

Nagy Elek, Besztercebánya
A M. A. O. Sz. első kiállításából

amíg az egész papirost be nem kentük. Vigyáznunk kell azonban arra, hogy a már egyszer megenyvezett részt újra be ne mázoljuk. A bekent papirost azután megszáritjuk, ami rendszeren egy félórán belül megtörtént, mert a zselatinoldathoz adott alkohol gyorsítja a száradást.

Ilyen módon nagyobb mennyiségű papirost is enyvezhetünk, mert az el nem romolhat. Tanácsos azonban a papiros megenyvezett oldalát ceruzával megjelölni, nehogy később az oldalak összecserélődjenek. Az ecset használat után azonnal kimosandó.

*

A chrómozás.

A zselatinréteggel bevont papirost száradás után réteges oldalával felfelé, négy rajzszöggel megerősítjük a papírral befedett rajztablán. Azután előveszünk egy fapálcikát, amelynek egyik végére egy vattapamacst erősítünk.

Ezt megelőzőleg azonban a következő — sötét és száraz helyen tartandó — tartós oldatot készítjük elő.

10 gr. ammoniumbichromat,
100 kcm víz.

Ezen oldatba bemártjuk a vattapamacst és vízszintes sávokat húzunk vele végig a papíron, ügyelve, hogy egyik sáv befördje az utána következőt. Szóval igyekeznünk kell az egész papirost a bichromat-oldattal egyenletesen befednünk. Az egész műveletnek azonban legfeljebb 1–2 percig szabad tartania, mert különben egyik-másik helyen a bichromat gyorsabban szárad és ezáltal a preparációban egyenetlenségek támadnának.

A bichromattal beitatott papirost sötét és pormentes helyen megszáritjuk. Az amatőrnek e célra legjobban egy szekrény vagy nagyobb fiók fog megfelelni. A száradás nem tart tovább mint 10–15 percig.

OSZI HANGULAT

Hildegard
Österreich,
Bertin

A „Sonne“ jogának fenntartásával.

A víz tisztátalanságai.

A fényképezésben a víznek igen gyakori és fontos szerepe van. A vízben előforduló *tisztátalanságok* a fényképezés munkálataiban könnyen és gyakorta káros hatásokat szoktak előidézni. Minthogy az oldatok elkészítésére nem mindig fektetnek kellő súlyt, igen könnyen keletkezhetnek oly bajok, amelyeknek eredő okát kikutatni vajmi bajos dolog. A fejlesztő-oldat összeállítását pl. ahány amatőr, annyiféleképpen állítja össze. Vannak olyanok, akik az egyes vegyszereket a legnagyobb pontossággal mérik le és az oldatot szigorúan az előírás szerint állítják össze. Vannak ezzel szemben aztán olyanok is, akik e műveletnél feltűnő gondatlansággal járnak el, akik a mérleget teljesen mellőzik és a fejlesztő és más oldatok összeállítására súlyt nem fektetnek. Igaz az is, hogy a pontosságot illetőleg sem kell túlzásokba esni; mert pl. — ami napjainkban is még elég gyakori eset — az összes munkálatokhoz *párolt (desztillált) vizet használni nem föltétlenül szükséges*. Vannak ugyan egyes műveletek, amelyeknél a párolt vizet mellőzni nem

lehet, de pl. fejlesztő- vagy rögzítő-oldatokhoz használni egészen fölösleges.

A vezetékekből vagy kutakból eredő víz minőség dolgában nagyon különböző szokott lenni, mert az ásványi alkatrészekon kívül majd mindig szerves állományokat is tartalmaz, amelyek a vizet a szinezési eljárásához alkalmatlanná teszik, pl. a szerves állományok az aranyat és platint kicsapják. Fejlesztő- és rögzítő-fürdőknél azonban az ilyen víz már nem hat zavarólag.

A szerves alkatrészek okozta tisztátalanságokon kívül szerepet játszik a fényképezési műveleteknél a víz chlór-, mész- és élenytartalma is. A chlór-tartalom, amely rendszerint chlór-nátrium és chlór-ammoniumból áll, a fejlesztő- és rögzítő-fürdők készítésénél nem játszik valami lényeges szerepet, mert többnyire nagyon is csekély mennyiségben található föl a vízben. Ezüst-fürdők összeállításához azonban ez a víz már nem alkalmas; mert az ezüst-nitrát egy része a chlórezüst-képződés folytán veszendőbe megy. Ha a chlór-mennyiség csekély, akkor az ezüst-fürdő zavarossá válik, olyannyira, hogy ismételt átszűréssel sem lehet tisztává tenni. Az ily

BADEN MELLETTI SEKRESTYE
Rudolf Reichelt, Wien

fürdőhöz tehát már föltétlenül párolt vizet kell használni. A mésztartalom szintén nem lehet káros hatású a fejlesztő- és rögzítő-fürdőkre. A vasfejlesztő alkalmazásánál a kálium-oxalát-oldatot ugyan a víz mésztartalma zavarossá teszi, de a csapadék gyorsan leülepszik. A fejlesztett és rögzített lemezek kimosásánál a mésztartalom már kellemetlen következményeket idézhet elő, mert a mész egy része a lemez rétegére karbonát- vagy szulfát-alakban lecsapódik, aminek révén fátyolosság, az ú. n. mészfátyol keletkezik. Ha ez a fátyol szulfáttartalmú, akkor csak nagyon nehezen lehet eltávolítani, míg a karbonátot tartalmazót az utolsó mosóvízben elegyített néhány csepp sósavval könnyen veszélytelenné lehet tenni. *A káliumszulfátot vagy gipszet tartalmazó vizet tehát a fényképezési műveleteknél lemezek vagy képek ki-*

mosásához használni nem ajánlatos. Szerencsére az ilyen víz nagyon ritkán található.

A víz tisztátalanságai között nagy szerepet játszik annak levegő-, illetve éleny(oxigén)-tartalma is. Az erős szénsavtartalmú víz pl. a kimosásnál szintén zavarólag hat, mert a melegítésnél kiváló szénsavhólyagocskák a képrétegre leülepednek, úgy hogy ezeken a helyeken a kimosás nem lehet teljes. Alkálikus fejlesztők összeállításánál a víz élenytartalma szintén kedvezőtlen, mert ha pl. nem a kénessavas nátront oldjuk előbb a vízben, akkor a fejlesztő gyorsan megbarnul. Ajánlatos ez okból a vizet közvetlenül a fejlesztő összeállítása előtt fölforralni és levegőtartalmát ily módon kiküszöbölni. Többek között ezt olvassuk a „Wiener Mittheilungen“-ben is e kérdésről.

PERCHITOLSDORF-I
CSENDÉLET

Carl Hoffmann,
Wien

„Gesellschaft von Amateurphotographen des öst. Touristen-Klub“

Pigment-diapozitívek.

Az üvegeképek, u. n. diapozitívek készítésénél tudvalevőleg a chlórbrómezüst-lemezek a legkedveltebbek, dacára annak, hogy ugyanolyan hatást más lemezekkel is el lehet érni, pl. a kisebb érzékenységű brómezüst-lapokkal. Ezeknek a hatását jelentékenyen fölülmulják azonban azok a diapozitívek, amelyek a pigment-eljárás útján készülnek. Az ezzel elérhető

gyönyörű eredményeken kívül előnye még az is, hogy ennél az eljárásnál nagy színválaszték áll a rendelkezésünkre. Ami, tekintve azt, hogy ennél az előbbi két eljárással készült üvegeképek csak különféle vegyi processzusok révén vehetik föl ezt vagy amatt a színt, kétségtelenül nem megvetendő előny.

Ami az eljárás alapját képező papirokat illeti, ma már egész sereg és különféle színű áll rendelkezésünkre. Egyes gyárak direkt e

□ FELJÁRÓ AZ Ó-HEGYI SZENT KÚTHOZ □
□ Nagy Elek, Besztercebánya □

célra már különleges diapozitív-papirokat is bocsátottak forgalomba, amelyeknek zselatinrétege a rendesnél nagyobb mennyiségű festéket foglal magában. Azonban ezekre nem igen szorulunk, mert, kevés kivétellel, a rendes pigment-papírok is megfelelnek teljesen a célnak. Vannak ezek között egyes, világosabb színek, amelyeket, már csak azért is, mert nagyon átlátszók, diapozitívekhez nem használhatunk. Ezek közé tartozik pl. a világosvörös és a vöröses színűek.

Az érzékenyítés processzusa ugyanaz, mint a rendes pigment-képeké, csupán az érzékenyítő-oldat összeállítása némileg más. Az oldat egyébként a következő alkatrészeket foglalja magában:

1000 kcm víz,
25 gr kettedchrómsavas káli,
3 kcm ammoniák.

Igen természetesen, ennél az eljárásnál is nagy szerepe van a lemeznek. Minél briliánsabb, minél tisztább ez, annál jobb és szebb az

eredmény, amelyhez jutunk. Általános szabályul meg kell jegyeznünk, hogy az érzékenyítő-fürdő milyensége is szerepet játszik, amennyiben erős chrómfürdő lágyan, a gyenge pedig keményen másolódó papírt ad. Evégből, ha nagyon átlátszó lemezről kell nyomatot készítenünk, akkor csak egy százalékos chrómfürdőt alkalmazzunk, tömörebb lemezeknél pedig 4 százalékosat is használhatunk.

Az érzékenyítés tartama a mindenkori hőmérséklet szerint váltakozik. Többnyire 1—2 perc elég. A papírt a fürdőbe teljesen be kell meríteni és addig kell benn hagyni, míg a réteg sikamlóssá vált. A száradás lehetőleg pormentes és sötét helyen kell, hogy történjék.

A másolódás lefolyását a pigment-papírnál figyelemmel kísérni természetesen nem lehetséges, miért is az ismert segédeszközt: a fotométert kell alkalmaznunk az ellenőrzésre. Azoknak, akik ezzel még nem dolgoztak, ajánljuk, hogy a lemez másolása előtt próbálják ki annak — jellege szerint váltakozó — erejét, amelynek révén aztán könnyen megtudhatják, hogy a fotométer hányadik fokáig kell másolni.

A lemezeket a másolás előtt u. n. biztonsági szegélylyel kell ellátnunk, ami abból áll, hogy a lemez széleire körülbelül 5 mm széles fekete papírost ragasztunk. Ennek az elővigyázati rendszabálynak rendeltetése, hogy a réteg azokon a helyeken a világosság behatása alól teljesen ment maradjon. Ha ezt elmulasztanók, akkor a meleg vízben történő fejlesztésnél a réteg a széleken beszakadna, ami esetleg az egész réteg leúszását vonhatja maga után.

A diapozitívekhez szolgáló pigment-képeket természetesen erőteljesebbé kell másolnunk, mivel átnézetben a keresztülömlő fény a színt gyengíti, ami különösen vetítési célokra szánt képeknél igen nagy baj.

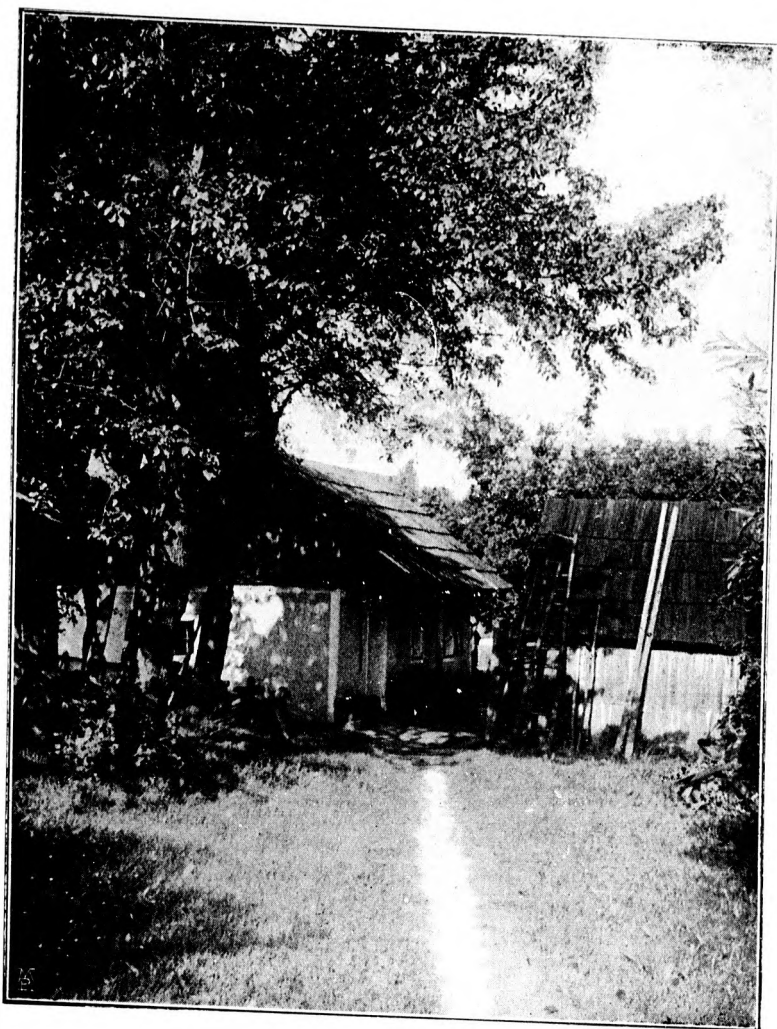
A másolást az átvitel követi. Az e célra szolgáló üveglemezt előzőleg nagyon alaposan meg kell tisztítani és alapöntéssel kell ellátni. E célra 300 kcm vízben mérsékelt melegítés mellett feloldunk 9 gr zselatint és ehhez a meleg zselatin-oldathoz 15 kcm hideg 2 száza-

Ez os chrómtimsó-oldatot teszünk. Az üveglemezt egy kissé megmelegítjük és közepére elegendő mennyiségben ráöntjük az oldatot annyit szintén, akárcsak a lakkozásnál, szétfolatunk az egész lapon. Ha az oldat egyenletesen szétfolyt, megvárjuk, míg egy kissé megmerevedik és azután megszáritjuk. Ily módon nagyobb számú lemezt előre is preparálhatunk. Mindenesetre ajánlatos az átviendő képnél valamivel nagyobb üveglemezt venni.

Az átvitel a következő módon történik: a nyomatot mindenekelőtt beáztatjuk hideg vízbe. Ha a papir már teljesen símán fekszik, az átvitelhez szolgáló üveg réteges oldalát kontaktusba hozzuk a víz alatt a pigment-kép rétegével, mindkettőt kiveszszük a vízből és egy gummihengerrel előbb gyöngéden, azután kissé erősebben végighengereljük a képet. A kép ilyenformán most egyenletesen tapad az üveghez. Nagyobb biztonság kedvéért beteszszük az egészet egy gyöngé nyomású másoló-keretbe és ebben bennhagyjuk vagy 10—15 percig.

A fejlesztés 10—50° C melegségű vízben történik. A lemezt a rajttapadó képpel együtt beteszszük a meleg vízbe és egyelőre magára hagyjuk. 1—2 perc múlva észlelni fogjuk, hogy a papir magától leválik az üvegről, amit elárul az is, hogy a színes zselatin az üveg és a papirt közül kiválik. Ekkor megkísérelhetjük a papirt lehúzni az üvegről. Ha ennél a műveletnél azt tapasztaljuk, hogy nem megy egészen símán, t. i. a réteg még bizonyos ellentállást tanúsít, akkor várjunk egy kissé, míg a papirt egész könnyedén levonhatjuk. Erőltetni a dolgot nem szabad, mert a réteg nagyon kényes és könnyen megsérül, akkor is, ha nagyon meleg vizet veszünk, aminek még az a hátránya is megvan, hogy a kép túlságosan kidomborodik. Magát a fejlesztést különben lényegesen gyorsíthatjuk, azáltal, hogy az üveget kiemeljük a vízből és a képet meleg vízzel locsoljuk. Természetesen azt is elővigyázattal kell tennünk.

A fejlesztés befejeztével a pigment-diapozitivet

□
□

FALURÉSZLET
Alberta Friedländer, Wien

□
□

a vízvezeték alatt leöblítjük és azután 10 percre telített timsó-oldatba teszszük. Ennek az a célja, hogy a réteg megkeményedjék. A timsós-fürdő után röviden lemossuk a képet és száradni félreállítjuk.

Az ily módon nyert kép fordított kép, ami azonban, üvegekéről lévén szó, nem nagy baj, mert a kép az üvegoldalon keresztül is érvényesül. Ha filmekről másoltunk, akkor a kép mindjárt helyesen is jöhet, mert a filmet tudvalevőleg mindkét oldaláról lehet másolni. Más-kép áll a dolog azonban, ha a képet tej- vagy opálüvegre kell átvinnünk, mert ezeknél már a kettős átvitelhez kell folyamodnunk. Erre a célra már nem kell a képet túlmásolni, mert a fehér tej- vagy opálüveg alapon a kép kevésbé erőteljesen is hat.

A kettős átvitel alkalmazásánál a másolt pigment-képet mindenekelőtt egy ideiglenes alapra — az u. n. fejlesztő-papírra — hengereljük föl. A fejlesztés ez esetben is azonos az előbb ismertetettel. A fejlesztés befejeztével hagyjuk a képet az átvitelig a vízben.

TAVASZI ALKONY
Fülöp Gusztáv, Nagyráté

Az üveglemezt, amelyre a képet átviszszük előzetesen preparálni kell. Eder előírása szerint 30 gr. I. Nelson-zselatint 660 kcm. hideg vízben földuzzadni hagyunk, ezt gyöngéden melegítjük, míg teljesen föloldódott és ehhez folytonos keverés mellett hozzáadunk egy, 30 kcm vízben föloldott 1:3 gr chrómtimsó-oldatot. A meleg chrómzselatin-oldatot elegendő mennyiségben felöntjük a jól letisztított üveglemezre, amelyen teljesen síkfekvésű állapotban kell, hogy legyen. A fejlesztett pigment-nyomatot ideiglenes alapjával együtt rendszeren ráteszszük a zselatinozott üveglemezre, gyöngéden végighengereljük és száradni hagyjuk. Teljes száradás után a papírt egész könnyen le lehet húzni az üvegről, amelyre a kép reátapadt.

Az N. P. G. gyár újabban u. n. pigment-lapokat (fóliákat) hoz forgalomba, amelynél a réteg alapját celluloid képezi. A celluloidon keresztül egész jól lehet másolni és a kép teljesen éles is. Nagy baj azonban, hogy a celluloid, akármilyen kitűnő alapot képez is, nagyon is költséges, amellet pedig csak akkor lehet hasznát venni, ha teljesen üvegtiszta és és minden karcolástól ment. Minthogy pedig ez az eset nagyon ritkán forog fenn, a celluloid-lapok valami nagy elterjedtségre nem igen tarthatnak igényt. Ami kár, mert használatuknál a kettős átvitelt teljesen mellőzhetjük. L.

Egy új Goerz-Anschütz-gép.

Nincsen talán egyetlen oly iparág, mely „ujdonságok” tekintetében oly rengeteg termékeny volna, mint amilyen a foto-technika. Alig tűnik fel egy újabb szerkezetű fényképező készülék, máris követi a „még újabb”. Így lehetséges azután, hogy a csaknem ma forgalomba került új modell holnap már elavult és túlszárnnyalt. Ha azonban szigorú és szakértő bírálatnak vetjük alá ezeket az „ujdonságok”-at, akkor rájövünk arra is, hogy miért tart oly kevés ideig „ujdonság” voltak is. Az ok, hogy ezeknek az új modelleknek legtöbbje alig valamely jelentéktelen résznek csekély szerkezeti, avagy legtöbbször csupán külsőségi változását képes felmutatni.

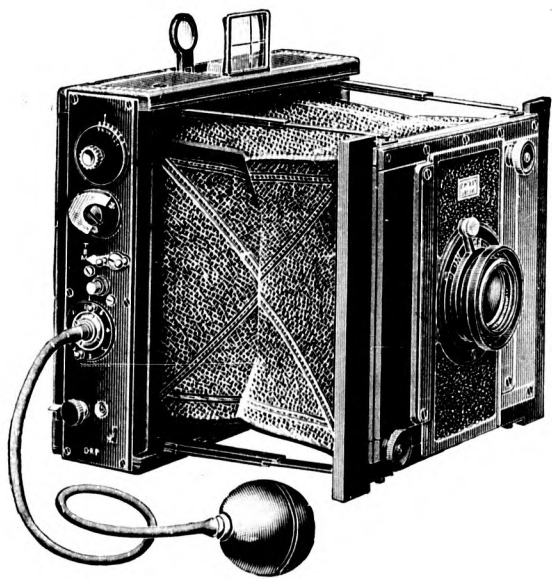
Ezzel szemben a C. P. Goerz-féle részvénytársaság Goerz-Anschütz-klappkamarái — melyek szerte a világban, számos cég utánóván azokat — egy határozott *typust* alkotnak, bizonyos szilárdságot tanúsítanak.

Ha tehát Goerz-ék el tudták magukat arra határozni, hogy már-már fogalommá vált kamarájukon — mely eddigi alakjában közkedveltségnek örvendett — változásokat eszközöljenek, már magából e körülményből is valószínűvé vált, hogy nem holmi csekély külső változtatásokról, hanem lényeges és a fényképezőnek (főleg pedig az amatőr-fényképezőnek) jelentékeny előnyöket nyújtó „átszerkesztés”-ről van ez esetben szó. És hogy a cég e várakozásnak megfelelt, az eddigiek után elképzelhetjük.

A Goerz-Anschütz klappkamarák eddigi modelljeivel elért sikereknek főtitka a beállítható és közvetlenül a lemez előtt elsikló Anschütz-féle redőny-pillanatzárbán rejlett, amennyiben e pillanatzár révén

$\frac{1}{1000}$ és még rövidebb pillanatfelvételek eszközlése nagyon gyorsan mozgó alakokról is lehetővé válhat. Minthogy pedig a legegyszerűbb szerkezet, egyúttal a *legbiztosabb* kezelést és leggyorsabb munkát teszi lehetővé, szakférfiak utazások alkalmával Goerz-Anschütz-féle I. modellt még mindig előnyben részesítik más gépek és a Goerz-kamarák újabb modelljei felett is. És ezeknek a tizenhárom próbás amatőröknek továbbra is ideálja maradt ez az I. sz. modell.

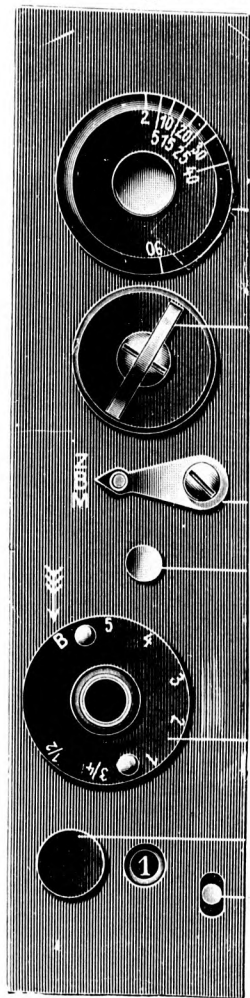
E közkedveltség dacára azonban a Goerz-gyár az *amatőrök* legmagasabb igényeinek és legmerészebb óhajításainak is megóhajtván felelni, az alább leírt szerkezetű 2. sz. modellnek megszerkesztéséhez fogott, ami a legteljesebb mértékben sikerült is neki. E kamara redőnyzára ugyancsak minden elképzelhető felvételt lehetővé tesz és emellett még az efféle finom szerkezeteknél páratlan tartóssággal is bír.

Ennek az új modellnek főelőnyei röviden a következők: a redőnyzár *kívülről beállítható* és úgy a rugóval, mint a kupakkal és a labdában végződő gummicsővel is egyaránt lehetővé tesz mindennemű pillanat- és időfelvételt. Meglepő e zárnál, hogy a labdával $\frac{1}{2}$ 5 másodpercig előre beállíthatjuk az időzárát, úgy hogy bármennyig is nyomjuk a labdát, a zár *pontosan* a beállított időben zárul, ami a *másodpercek számlálását feleslegessé* teszi. Nagyon célszerű e gépen az az újítás is, hogy a zár felhúzásakor a redőny teljesen összecukott állapotban feszül ki, úgy hogy a lemezek időelőtti és illetéktelen megvilágítása még a kazetta kihúzott fedőlappja mellett is teljesen kizárt dolog.

A redőnynyílás szélessége egy milliméterekre beosztott skálán *kívülről* beállítható és leolvasható, sőt a felvételnek bármilyen sűrű ismétlése mellett a redőny szélessége mindaddig nem változik, amíg azt szándékosan meg nem változtatjuk. Ez pedig oly kiváló

tulajdonság, melylyel kevés más cég kamarája büszkélkedhetik. A labda segélyével eszközölt idő- és pillanatfelvételeknél a redőnyt kifeszítő rugót légnyomással (automikusan) oldjuk ki úgy, hogy a redőny bármilyen gyorsan pereg is le, zajtalanságán kívül a kamarának *legcsekélyebb rázkódtatását sem* idézi elő. Ennek az idő- és pillanatzárnak ily tökéletes megszerkesztettsége bizony hosszas és alapos

a = milliméterekre beosztott skála, melylyel a redőnynyílás kívülről beállítható.

b

c = pillanat és tetszésszerű idő- (lapda) felvételek beállításához.

d

e = meghatározott időfelvételekhez 1-5 mp.-ig.

f

f = a zárat (redőnyt) kifeszítő rugó.

g

g = légnyomásos kikapcsoló, mely az f) rugót zajtalanul és rázkódás nélkül oldja ki.

tanulmányok és kísérletek eredménye, amelyre azonban most annál büszkébb lehet a Goerz-gyár. Amennyiben pedig e zár felette egyszerű, pontos, megbízható és sokoldalúsága mellett végtelenül tartós is, joggal várható, hogy a Goerz-Anschütz-gép 2. sz. modellje a *legrövidebb időn belül* az amatőrök körében igen sok jó és hű barátot szerzend magának. E nagy előnyök mellett még számos kisebb előnyös újítás is van ez új Goerz-kamarán. Így pl., hogy a diopter-kereső helyett egy szemlencse nyert alkalmazást, mely nagyobb képmezőnek áttekintését teszi lehetővé vagy pedig ilyenek azok a rugók is, melyek a homályos üveg feletti fekete kendőt pótló ernyőt kifeszítve tartják és ekként annak a homályos üveg feletti minduntalan való összecsapódását kizárják. Az új modell is csakúgy, mint az 1. számú rendkívül gondos és pontos munka, finom kivitel, egészen fekete, elegáns külsejével és kellemes külső méreteivel a legkényesebb izlésű és legkövetelőbb igényű amatőrnek — mint aminő jó magam is vagyok — is megnyerheti tetszését. S—a.

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

Hydrochinon fejlesztő, huzamos előhíváshoz. Az ú. n. álló előhívást legtöbb amatőr csak a glicin állóelőhívóval kapcsolatosan ismeri. Alább tehát a hydrochinonnak oly recipéjét adjuk, melylyel ugyan-csak sikeresen „álló előhívás“-t eszközölhetünk.

1000 kcm. langyos vízben
(19° C) feloldunk
75 gr. natriumsulfitot,
15 gr. hydrochinont,
10 gr. kaliumferrocyanidot,
2 gr. natriumboratot,
75 gr. natriumcarbonatot és
25 gr. kaliumcarbonatot.

Midőn ezt az oldatot elkészítettük, kis mérő üvegben lemérünk belőle 50 köbcéntimétert és *hozzáadunk 1 liter vizet.* Az előhívás ezzel a fejlesztővel eltart ugyan 1—2 óráig, de az az előnye van, hogy nem kell a csészét kézben tartva folyton himbálni, hanem beállítható a sötét szobába és a kép lassan kifejlődik. A másik előnye abban rejlik, hogy a lemezben a legfinomabb részletek is kifejődnek. Amennyiben az előhívást gyorsítani kívánjuk, a lemezt kiemeljük és a fejlesztést koncentrált előhívóval folytathatjuk.

Negativok részeinek erősítése. Előfordul egyébként jó negativoknál, hogy egyes kisebb helyek erősítésre szorulnak. E célra a közönséges higanyerősítőt használjuk megfelelő mennyiségben, két csöpp glicerinnel vegyítve. E vegyítéket egy ecsettel a megerősítendő helyre viszzük rá és elmázoljuk rajta. A negatívnak természetesen száraznak kell lennie. A negatív illető helye halványabbá válik. A folyadékot aztán jól kimossuk és a negatívot ammoniakkal sötétítjük.

Bromezüstképek és diapozitívek barnaszínezése. H. Kessler a „Phot. Correspondenz“-ben egy Whintroppe-Sommerwille összeállította eljárást közöl, melylyel igen szép barna-fekete és vörös-barna tónusok érhetőek el. A színárnyalat azonban lényegesen függ a bromezüstpapír-gyártmányok fajtájától. A képek azonban módfelett tartósak és oly foltoknak mutatkozása, amilyen az urannal való színezésnél igen gyakori eset, ez eljárásnál sohasem fordul elő.

A színezés következőképpen történik:

A másolatokat vagy diapozitíveket mindenekelőtt hideg vízbe teszszük és azután a következő összeállítású oldatba áztatjuk:

vörös vérlúgsó	20 gr.
bromkáli	40 „
víz	1000 „

Itt a képek addig maradnak, míg teljesen meghalványodnak (1—2 perc alatt). Rövid leöblítés után körülbelül 1%-os natriumsulfit-oldatban történik a barnítás. Végül ismét leöblítünk. Ez a színező-eljárás a legteljesebben alkalmazható *diapozitíveknél is.* Túlsötétté vált képek a Farmer-féle gyengítővel világosíthatók, amikor is a tónusuk még a szokottnál is melegebb lesz.

Felhők bemásolása pigmentnyomatokba. Felette egyszerű módja van annak, hogy különösen nagyobb méretű pigment képekbe felhőket másolhassunk. A tájképet másoljuk, előhívjuk, timsózzuk, kiáztatjuk, megszáritjuk, sőt felragasztjuk is. Egy felhős képet minden letakarás nélkül egy újabb darab pigment-papírosra másolunk. Ezután a kép hátlapján írónnal jelezzük, hogy hol vannak a felhők. E második másolatot az első pigmentképre átvisszük és előhívjuk. A felhők előhívása után finom nyestecsettel a felhőképnek felesleges részeit egyszerűen eltávolítjuk, míg az alatta levő tájkép (első másolat) teljesen ép marad. Ily módon teljes összhang hozható a táj és az ég felhőzetébe. Ha pedig a felhőnyomat nem sikerült izlésünknek teljesen megfelelően, az egészet egyszerűen letörölhetjük, anélkül, hogy az alatta levő első másolat legcsekélyebb mértékben is megsérülne és újabb nyomattal más felhőket vihetünk ismét át a képre. Ezt az ügyes kis fogást a Prager Tagblattban olvastuk, melynek állandó fényképezési rovata van.

Lágy másolatok, kemény és túllágy negativekről. Lechner's „Wiener Mittheilungen“-ben olvassuk, hogy lehet bármely érzékeny másolópapírra kemény negativekről is lágy másolatokat csinálni, ha a keret fölé a másolás időtartama alatt többé-kevésbé sötét-kék üveglapot teszünk. Ez az eljárás olcsóbb, egyszerűbb és kockázat nélkülibb, mint az ammoniumpersulfáttal való legyengítés. Ellenben túllágy, gyenge üveges vagy fátyolos negativekről is nyerhetünk erőteljesebb másolatot, ha sárga vagy zöld üveglap alatt másoljuk azokat. E színes üvegek *nélkül* pedig keményebb másolatokat „flau“ negativról a Hrdlicka-féle Rembrandt-papírral, kemény lemezről is, lágy képet pedig a Trapp & Münch-féle Gravürkartonjaival és egyéb albumin „művész-nyomat papír“-jaival készíthetünk, mely utóbbiaknak a szemcsézete (strukturája) különböző ú. m. finom, síma, durva, recés és vászonszerű lévén, a legkülönbözőbb tárgyú és méretű képek is *művésziesen* vihetők ki. □

Azokat akiknek előfizetése lejárt, kérjük annak mielőbbi megújítására.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pályázat.

A Magyar Túrista Egyesület Egyetemi Osztályának fényképpályázata. A Magyar Túrista Egyesület Egyetemi Osztálya pályázatot hirdet kizárólag hazai vidéket, természeti vagy történelmi nevezetességű tájat, emléket ábrázoló vagy a magyar fajt, népeletet, szokásokat, továbbá a magyar diákéletet jellemző tárgyú *amatőr fényképekre*.

Pályázhat: a hazai főiskolák minden hallgatója, illetőleg e főiskolák keretében fennálló ifjusági egyesületek minden tagja.

A pályaművek jelígével és a szerző nevét, lakását, fakultását, illetőleg egyesületének megnevezését tartalmazó jelígés levélkével ellátva keretben, paszpartiban vagy más módon felfüggeszthetően 1906 szeptember hó 1-től kezdve küldhetők be a Magyar Túrista Egyesület Egyetemi Osztálya titkársága címére Budapest, IV., Központi Egyetem.

Pályázati határidő: 1906 október 1-én.

Pályadíj: a legjobb kép beküldőjének 5 drb (10 koronás) arany, a másodiknak 3 drb arany, a harmadiknak 2 drb arany; azonkívül elismerő oklevelet kap a további tíz legjobb kép beküldője. A pályadíj csak a fenti feltételeknek mindenben megfelelő, abszolút becsű és másutt még nem díjazott műnek adatik ki.

A beérkezett pályaműveket kiváló amatőr-fényképészeink és művészeink közül felkérendő zsűri fogja bírálni, melyben az Egyesületet *Karafiáth Jenő* dr. tiszteletbeli elnök, *Zsitvay Tibor* elnök és *Speidl Zoltán* dr. főtktár képviselik.

A beküldött pályaművek a Magyar Túrista Egyesület Egyetemi Osztályának tulajdonába mennek át és vissza nem adatnak.

Budapest, 1906 május hó.

Az elnökség.

□ □

□ □

Elhasznált parafadugók.

A matőrtársaim közül csak kevesen tudják, hogy parafadugókból mily jó csiptetőket készíthetünk magunk is, melyeket aztán papírképek és film-lapok áztatásához használhatunk. Éles késsel 2—3 cm. hosszúra vágván a dugót, egyik végén ék alakú bevágást teszünk, körülbelül a feléig, azután az oldalán egymással szemben egy-egy *kis* bevágást $\vee$ alakra, úgy, hogy a bevágás egyik síkja az alsó ép dugóvég síkjával párhuzamos legyen. Most a felső nagy ék alakú kivágás síkjainak találkozó vonalára a dugót hosszában kétfelé vágjuk. Ezután a két felet össze-

illesztvén, az oldalon levő kis bevágásokba fektetett vékony fehér selyem gummi zsinórral szorosan összekötjük.

Bár ez a parafacsiptető nem oly tetszetős, mint a kereskedésben erre a célra kapható csiptető, de a célnak épp úgy megfelel és úgyszólván semmibe sem kerül. Előnye e csiptetőnek, hogy a képek bármely nagyobb edényben áztathatók és függőlegesen lebegnek a vízben. Az egyik szélükre alkalmazott csiptető u. i. nem engedi lesülyedni őket.

Cs. F. M.

□ □

□ □

Az Amatőr labororiuma.

A mint lapunk egyik előző számában már említettük *I. Hauff & Co.* feuerbachi fotokemikai gyára egy-egy palack koncentrált adurol és metol-adurol előhívót küldött kísérletezés céljából labororiumunknak. A kísérletek jól beváltak, mert mindkét előhívó amatőröknek kiválóan ajánlható. A helyesen exponált lemezekre, filmekre és bróm-ezüstpapiroshoz az adurol töményoldat 1 része 5—10 rész vízzel hígítandó, míg különösen tömör negativekhez az oldat 1 részét 3 rész vízzel keverjük. Ez előhívó gyorsan, fátyolmentesen és erőteljesen dolgozik. Néhány csepp brómkálium használható bizonytalanul xeponált lemezeknél ajánlatos, mert késlelteti az előhívást. Különösen nagy előnye e koncentrált előhívónak, hogy jól elzárt palackban még hígított állapotban is igen tartós és hogy tetszés szerint modulálható, amint lágy vagy kemény tónusú negatívot akarunk. A cég másik gyártmánya a metol-adurol egyesíti magában az előbb méltatott adurolt, de amellet használatban olcsóbb, mert 1 rész töményoldathoz 10—15 rész vizet keverhetünk. Friss állapotban színtelen, később barnás színű lesz, de azért megtartja minden jó tulajdonságát. A hőmérséklet változásai ellen nem igen érzékeny.

! Pártoljuk a magyar foto-ipart !

„Az Amatőr“ kérelme olvasóihoz. Lapunknak egyik felette fontos — sőt mondhatnók — létérdeke az, hogy azok a cégek, melyek hirdetési megbízásaikkal lapunkat *támogatják*, e hirdetéseket hatásosaknak lássák. Ezért arra kérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy minden vásárlásuknál, vagy bárha csak szó-, vagy levélbeli kérdezősködésnél is *mindenkor lapunkra hivatkoznai szíveskedjenek*. □

KÉPEINKRŐL.

Irtta: KOHLMAN ARTÚR DR.

Az amatőrszövetség házi kiállításának ismertetése egy időre kiszorította lapunknak ezt a kedvelt rovatát. Felveszszük tehát újra az elejtett fonalat, hogy a lapunkban kiadott képek *bírálati* méltatásával olvasóink *önbírálatát* fejlesztjük és képeik hibáira reámutatva, erényeiket kiemelve, ily módon tanítsunk.

Nagy Elek a hangulatok embere. Tájfelvételeiben ez a tulajdonsága igen szépen ki is domborodik. Különösen látjuk ezt a „Falú vége“ c. tájképén, amely egy falusi utca csendes nyári hangulatát szemlélteti. A kép beállítása, a nagy előtér a kép bal szélén és a kanyargó országút mentén meghúzódó házikók, a patakparti nagy fa (a jobb szélén) s az egész képnek erős fények mellett is lágy volta dicséri a szerzőt. E kép megérdemelne egy szép nagyítást és megfelelő technikát. A „Téli táj“ bár havas kép, lehetne *kissé* lágyabb és ha a lemezt a szerző legyengítené, akkor a hóban a részletek is inkább előtűnnének. A képnek beállítása jó. A „Feljárt az ó-hegyi szent kúthoz“ c. jó távlatával és a napsugaras zöld erdőnek lágy és igaz tónusa szolarizáció nélküli visszaadásával nyerte meg tetszésünket. E három kép szerzője „*ujonc*“ lapunk hasábjain.

Crettier Károly érdekesen beállított hangulatos tengerparti képében bizonyára sok szép vonást fog találni a művészt kereső amatőr. A fák között látható tengeröböl a vitorlással, a kép bal sarkában a parti útnak ferdén oldalvást beállított kis részletével igen fejlett elrendezési tehetségre vallanak. Csupán egy kis kifogásolni valónk akad e képen. A tenger víze nem látszik elég határozottan víznek, az égboltozat felhőtlen, *levegőtlen* volta miatt pedig a távlat szenved.

Fülöp Gusztáv is „*ujonc*“. „Tavaszi alkony“ című képe azonban, ha igénytelen, egyszerű is a tárgya,

— hangulatos, jól világított, helyesen beállított kis tájkép, melynek a két sor fa között keskeny fehér csíkként végighúzódó *poros* országútján egy sebesen vágató szekeret vehet észre a *jószemű* olvasó. E kép is többet mutatna, ha szerzője alaposan meg-nagyítaná.

A *külföldiek* közül ezuttal leginkább a *Carl Prokop* mozgalmas és életet lehelő szép beállítása arató-jelenetét — mely mai számunk műmelléklete — a *Carl Hoffmann* kedves falusi csendélete és a *Hildegard Österreich* kisasszony „Őszi hangulat“-át tartjuk a legjobbaknak. Ellenben a *Rudolf Reichelt* sekrestyéje arkitektonikus, világítás, főleg pedig beállítás tekintetében *nem emelkedik túl a jól kiexponált templom interiőrök átlagán* és ezért valami nagy művészi hatást olvasóinkra is aligha fog gyakorolni. *Alberta Friedländer* kisasszony pedig jól választott igénytelen témáját jobban oldotta volna meg, ha a fa alatti egy házikóval beéri. A kép közepén egyenesen és feltűnő fehérségével a figyelmet magára vonó réti-ösvényével sem vall kiváló beállítási képességre. *Kohlman Artur dr.*-t ezuttal is mellőzzük.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk terjesztésében nekünk segédkezet nyujtani és amatőrismerőseik címét velünk tudatni szíveskedjenek. Mi viszont minden egyes ily címre ingyen mutatószámot készséggel küldünk.

Szerkesztő:
KOHLMAN ARTÚR dr.

Helyettes szerkesztő:
GÁRA REZSŐ dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.

Telefon 94-49.

Nyomda: „Pátria“ részv.-társaság, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek)

	<h1>A „MATTALBUMIN“</h1>	
Modern művész- nyomat-papírok.	A legtekélyesebb pótlására a fáradtságos platin- és pigmentnyomásnak. — A legkiválóbb szaktekintélyek ismételtén és egyhangulag elsőrangúnak ismerték el E MŰVÉSZI HATÁST KÉLTŐ PAPIRJAINKAT.	
Könnyű eljárás. Művészi hatás.	Minta csomag (12×16 cm. nagyságban az összes fajtákból összeállítva) bérmentve K 1.20 küld: Nappali kimásolás.	Minden szín el- érhető!
Trapp & Münch, Friedberg (Hessen)		

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

C. Merck

Sublimált Brenzkatechin. Kristályozott könnyű alak. Pyrogallol. nehéz alak.

 Hydrochinon hófehér.

Collodium. Formaldehyd.

A Merck-féle fényk. készítmények kis pillulák és töltvények alakjában felette kényelmesek mindennemű fényképezési fürdők és oldatok előállítására

Cyankalium. Fixálónatron.

Vegy. szerek a fényképmásolási és reprodukálási eljárásokhoz.

Arany-, ezüst- és platínsók, bromkalium, bromammonium, jodkalium, cerisulfat stb.

A MERCK-féle fényképezési célra szolgáló készítmények kitűnő eredményt adnak teljességben és tisztaságuknál fogva.

Kérjük a fényképezési szaktudókat, valamint a drogeriáknál MERCK-féle fényképezési készítményeket eredeti csomagolásban!

Darmstadt

AMATŐRFÉNYKÉPEZŐK FIGYELMÉBE

 Igen szép mélységű és plasztikus képeket adnak

A Máyerling Károly által feltalált Ophthalochromát folyadék-lencsék

Ezen nagy fényerősségű lencse magyar találmány és tizennégy államban van szabadalmazva. Ugyanígy ajánljuk a folyadék-lencsével ellátott különféle nagyító-üvegeinket, ezek a tömör-üvegből készült üvegeknél jobbak, mert a szemre nem hatnak megerőltetőleg.

FOTOGRAFIAI OBJECTIVEK ÁRAI

A 6x9 normal objectiv	kor. 25
A 9x12 " " " " " "	40
A 13x18 " " " " " "	60
A 6x9 szabályozható pillanat-zárral ellátva	30
A 9x12 " " " " " "	45
A 13x18 " " " " " "	75

NAGYÍTÓ-ÜVEGEK ÁRAI

1 db 65 mm. olvasó-üveg	kor. 3
1 " háromlábú nagyító (lupe)	4
1 " tizenhatszoros nagyító (orvosi lupe)	4

Ismerető képes árlapot bérmentve küld **Máyerling és Társai**
OPTIKAI FOLYADÉK-LENCSÉ MŰSZERGVÁRA
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 30 (Mezzanin)

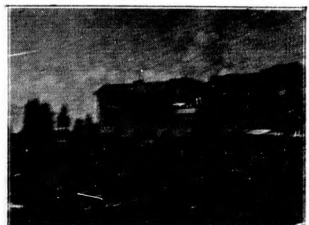
VINDOBONA

Vindobona-lemezek
elérhető legnagyobb fokú érzékenységük és tökéletes megbízhatóságuknál fogva a téli időszakra nélkülözhetetlenek. =====

Vindobona-brómezüstpapír papírok és levelezőlapok. =====

Nappali előhívós papirosok és kartonok. =====

Negativpapírok
a téli időszakra legmelegebben ajánlhatók. =====

Műsola közönséges papíron.

Műsola Rembrandt papíron.

REMBRANDT

  (Szabadalmazott és lajstromozott szó- és kép-védjegy.)

Egyedüli speciális papíros, mely vékony, szürke, egyhangú (flau) és csaknem teljesen hasznavehetetlen negativekről is teljesen használható másolatokat ad. =

Kezdőknek és minden nehezebb, így pl.: Röntgen- és Mikrotényképekhez megbecsülhetetlen értékű. =====

Rembrandt-levelezőlapok vékony (flau) negativekhez. =====

PHOTO-CHEMISCHE-FABRIK FERDINAND HRDLIČZKA

≡ VII 3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡ WIEN ≡ VII 3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

URI FEHÉRNEMÜBEN

A LEGKIVÁLÓBB IZLÉS,
MEGBIZHATÓ MINŐSÉG
ÉS JUTÁNYOS ÁR ==
===== JELLEMZI A

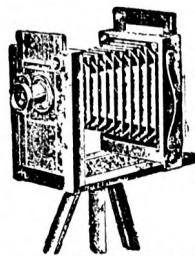
HOLLÓS J.

CÉG KÉSZÍTMÉNYEIT.

EGYEDÜLI RAKTÁR

BUDAPESTEN,
V., DOROTTYA-UTCA 10.,
MELY 1867-BEN ALAKULT.

A CÉGNEK FIÓKÜZLETE NINCS.

AZ AMATŐR- FÉNYKÉPEZŐ

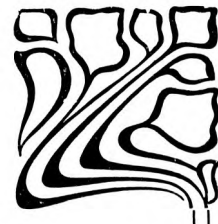
összes kellékeit, ú. m. fényképező és nagyító készüléket, lemezt, papirosokat, vegyiszereket a legnagyobb választékban mindig friss állapotban szerezheti be. A zürichi dr. SMITH-féle gyár lemezei és papirosai, valamint „AZ AMATŐR” c. folyóirat állandóan raktáron van; sötétkamara használata díjtalan, lemezek és másolatok kidolgozása mérsékelt áron.

VAJDA BÉLA. LÁTSZERÉSZETI ÉS FOTO-
CIKKEK ÜZLETÉBEN ☪
BUDAPEST, IV. Keeskeméti-utca 13 sz.

CZIRER papírképkeret (passepartout)
műintézet. Telefon 86-85.

Budapest, VII. ker., Rombach-utca 3.

Külön KASIROZÓ, RASZTERIROZÓ ÉS
☪☪ FÉNYKÉPNAGYÍTÓ osztály. ☪☪

Írógépek, sokszorosítók

használtak és ujak,
= ezek kellékei =
jutányosan kaphatók

WÜRZBURGER ÉS TÁRSÁNÁL

= BUDAPEST =
V., Alkotmány-utca 31.

WACHTL ÉS TÁRSA
BUDAPEST, IV., ESKÜ-UT 6

A FÉNYKÉPEZÉSI összes kellékeinek
:: és rokon szakok :: raktára. KÉZIKAMARÁK, OBJEKTIVEK, SZÁ-
RAZLEMEZEK, PAPIROK, KARTONOK és VE-
GYISZEREK minden gyártmányából nagy választék.
Fényképezési munkálatok mérsékelt áron és legjobb
kivitelben. Sötétkamarákat vevőink és átutazó amatőrök
díjtalanul használhatják. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

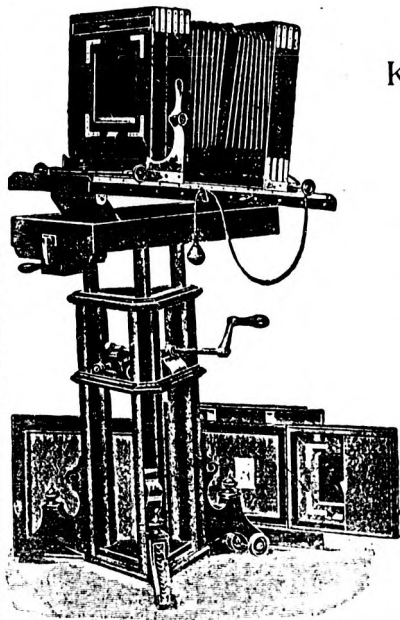
Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

SIMON MIHÁLY

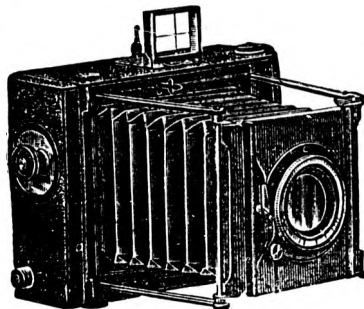
ELSŐ MAGYAR FÉNYKÉPEZÉSI
MŰASZTALOS BUDAPESTEN,
VII. KERÜLET, RÓZSA-UTCA 15. SZ.

(Wesselényi-utca sarkán).

KÉSZIT: Utazó, mű-
terem- és reproduk-
ció kamarákat. ~
Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
céljaira. ~ Minden
e szakba vágó mun-
kát és javításokat
precíz kivitelben,
gyorsan és szolid árák
~ mellett végez. ~

TELEFON 82—33.

A legújabb szerkezetű fényképező ké-
szülékek eredeti gyári árákon és a
fényképezéshez szükséges összes anya-
gok és kellékek a legjobb minőségben

Calderoni és Társa

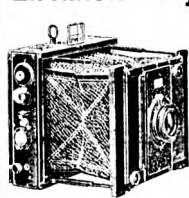
mű- és tanszerraktárában

Budapest, IV., Kishíd-utca 8. szám.

Látzerraktár: IV. ker., Váci-utca 1. szám.

.. Nagy képes árjegyzék. ..

Elromlott fényképező-gépek javító-műhelye.

SUGÁR ÁRMIN

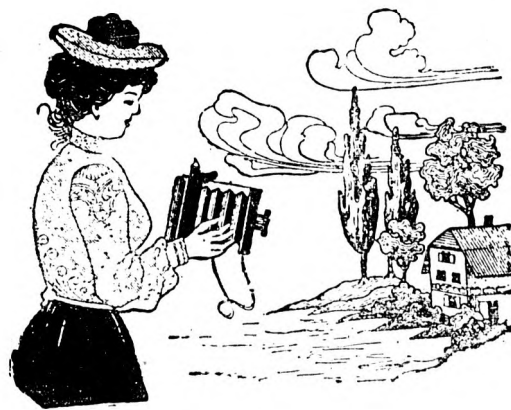
hatóságilag enged. elektrotechnikai
villanyfelszerelési és mechanikai váll.

Budapest, VII., Szövetség-utca 21.
Telefon 91—99.

~ (Az új poliklinikával szemben.) ~

Szakszerű pontossággal s jutányos árákon eszközlünk távbe-
szélő-berendezéseket, villámhárítókat, házi-sürgőnyet, villanyfel-
szerelést, villamvilágítást, légszez- és villamesillárok átalakítását.

Házi vezetékek és ivlámpák kezelését és jökarbantar-
tását, elromlott fényképező-gépek javítását és fényké-
pező-kamarák fémalkatrészeinek készítését eszközöljük.

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPEZŐ-KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb
kézi kamarákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek.
Celloidin, aristo, bromeziüst papírok. — Kiváló jó minő-
ségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan rak-
táron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Min-
denemű fényképezési munkát elvállalok. ~ ~

Sötét kamara amatőröknek ingyen
áll rendelkezésére. .. Nagy ár-
jegyzék ingyen és bérmentve.

♡♡ Minden a fényképezési és lát-
szerészeti szakmába vágó cikket
jutányos áron ajánl amatőröknek

LIBÁL ÉS MÄRZ

fényképezési és látszerészeti cikkek üzlete

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 8.

♡♡ Tessék árjegyzéket kérni. Előfizetéseket
„AZ AMATŐR” című folyóiratra fel-
veszünk. Sötétkamerámat amatőrök díj-
talanul használhatják ♡♡

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

ADRIA

ULTRA RAPID

Elsőrendű ARKÉPLEMEZ
az elérhető legnagyobb érzékenységgel, tisztasággal és plasztikával.

Ezen lemezek a legfinomabb szemcsézetűek bírnak, könnyen retusálhatók és kitűnően másolhatók.

Rigler József Ede
papírneműgyár részvénytársaság
Fotoipari osztálya, BUDAPEST.

Gyári raktárak: Berlin: Kraiewsky Alex. udv. fényképész Charlottenburg 2, Berlinerstrasse 43.
Konstantinápoly: Magyar kir. kereskedelmi muzeum.
München: Hildebrandt A., fotóképek raktára Sendlingerthorplatz Kiosk.
Rusztuk: Rigler József Ede r.-t. fiókja.
Wien: Goldarbelter E., XX., Bäuerlegasse 30.

Minták és árjegyzékek költségmentesen

Lemezek Papirok

LUMIERE

részvénytársaság
LYON
FRANCIAORSZÁG

Vegyiszer

Lemezek és filmek Σ (Sigma) jelzéssel
a legérzékenyebbek a világon.

Artochromatikus és fényudvarmentes (Antihalo) lemezek.

Uj! „ACTINOS“-papiros Uj!
közvetlen kimásoláshoz. Végtelen tartósságú friss állapotban. Fixálófoltok nem léteznek többé.
FÉNYES FÉNYTELEN CSIKOS FÉMSZERŰ

„Stenodoses Lumiere“
vegytisztá termékek a fényképezéshez száraz állapotban = 50 vagy 100 kcm. fürdőhöz pontosan lemérve =

Megrendelhető:
BERNH. WACHTL WIEN
Kirchberggasse 37.
vezérképviselőnél.

Kényelmes amatőrök

csakis

Ernemann „Heag XII“

gépet vesznek

k. b. (ca.) 28 cm. vastag.
ca. 550 gr. nehéz.
Optikája elsőrangú.
Kihuzata 27 cm.
Sektor-zár.
Mérsékelt ár.

Kérjen
12. sz. árjegyzéket
ingyen és bérmentve.

Heinr. Ernemann Act.-Ges.
DRESDEN-A. 21.

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

Előfizetési felhívás!

~ Az ezen év folyamán lapunk
mümelleteként megjelenő összes

MŰLAPOKRA

melyeket külön ÖSSZEGYŰJTVE
MŰVÉSZIES VÉDŐBORITÉK-
BAN ez év karácsonyára adunk
ki, ELŐFIZETÉST HIRDET

„AZ AMATŐR” kiadóhivatala.

A 24—30 műlap előfizetési ára borítókkal
együtt . . . . . 3 kor.

Megjelenés után . . . . . 5 korona.

HAZAI IPAR!

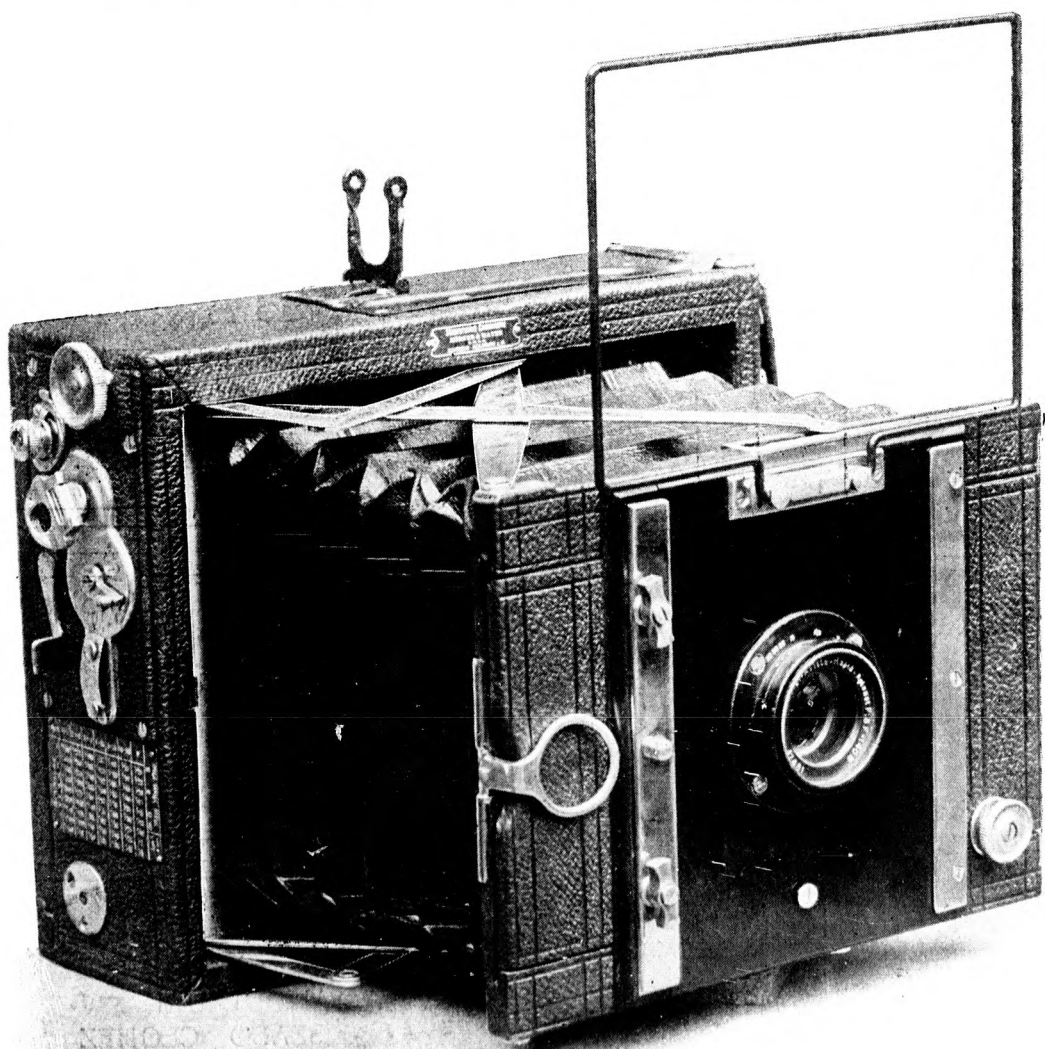
RUSZNÁK ÉS SVOBODA
műszerészek
fényképező-készülékek szakműhelye
BUDAPEST
csak VI. ker., Király-utca 18. szám alatt egyesítve.
Elvállalják: bármily fényképező-készülék, mecha-
nikai, fogorvosi műszerek elkészítését és javítását.
○ Vidéki megbízásokat pontosan és jutányosan eszközölnék. ○

HAZAI IPAR!

„AZ AMATŐR”-t INGYEN KAPJA 1/2 évig
mindenki, a ki legalább 5 féléves ÚJ ELŐFIZETŐT
szerez lapunknak.

„AZ AMATŐR” kiadóhivatala.

Művész-amatőrök ideálja a „Nettel“-kamara

Gyártja: **oooooooooooo**
a **Camerawerk**
Sontheim a/N.

oooooooooooooooooooo
Vezérképviselő **oo**
Magyarország részére:

Förstner Aladár

Budapest, VII. Ker.,
Alsó-Erdősor-u.30.

Kérjünk magyar-
nyelvű kimerítő is-
mertetést ingyen
és bérmentve.

oooooooooooooooooooo

Eladás az összes
foto-üzletek útján.

oooooooooooooooooooo

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

Az „Amatőr“ díszes, angol bekötési tábláját szétküldjük. Ára 3 korona.

Az 1905. évi évfolyama díszkötésben 10 koronáért kapható. □ □ □ □ □

Megrendelhető a kiadóhivatalban.

— Telefon 94—49. —

Hihetetlen és mégis igaz!

Ha lábait kímélni óhajtja, ha sokat jár ki esőben, fagyban és meghűlni nem akar:

használja a **Rytkó-féle** egészségi gyógycipőt.

Rheumában stb. szenvedőknek sok év óta kipróbált, orvosilag elismert, külföldön is szabadalmazott magyar találmányomat, **hygienikus egészségi cipőmet** ajánlom. Ezen cipő belső szerkezete szakértők egybehangzó véleménye szerint eddig felülmulhatatlan módon biztosítja a lábnak egyenletes természetes melegét, a rheumás beteg egészségét helyreállítja, az egészséges szervezetet pedig meghűléstől és sok veszélyes betegségtől megóvjá. A cipő ruganyos, könnyű, elegáns formájú és olyanoknak, kik hivatásuknál fogva sokat járnak, megbecsülhetetlen. Lábizzadást és sokféle lábbántalmat sikeresen gyógyít, a vérkeringést egyenletessé teszi, ennél fogva sok betegségeknek enyhítő szere. Egyedüli készítője a feltaláló:

Rytkó Győző Budapest, Kerepesi-út 29.

Ismertetés ingyen és bérmentve!

AZ ÖSSZES HAZAI ÉS KÜLFÖLDI művészeti és szakkönyvek, valamint folyóiratok megrendelhetők „Az Amatőr” kiadóhivatalában

Pártoljuk a hazai ipart!

Ha támogatják, kifejlődik az nálunk is! Minden fényképezési készüléket (megadott tervek szerint is) épp oly jó, sőt jobb kivitelben, mint a **Finom kivitel.** külföldi gyárai készítenek. **Szolid munka.**

GERLICH és SVUGER **foto-asztalosok** Budapest, VII. kerület, Klauzál-utca 21. szám.

≡ VÁRHEGYI ANDOR ≡

Budapest, VIII. kárpitos és díszítő **Német-u. 57.**

Elvállal a legolcsóbb árak mellett lakberendezéseket, ♥♥ termek és kiállítások rendezését és javításokat. ♥♥

TÓTH MIHÁLY műbútor-

asztalos

Budapest, VI., Kis János-utca 6. szám.

Ajánlja saját készítményű bútorait és elvállal mindennemű finomabb asztalos-munkát és üzleti berendezések készítését.

BRUST J. ÉS FIA BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar gyártotta szöveteiből; ha a legjobb angol szabás szerint; ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel óhajt ruházkodni; ha előkelő, művészi díszmagyart óhajt készíttetni, — forduljon

BRUST J. ÉS FIA ANGOL URI SZABÓ CÉGHEZ

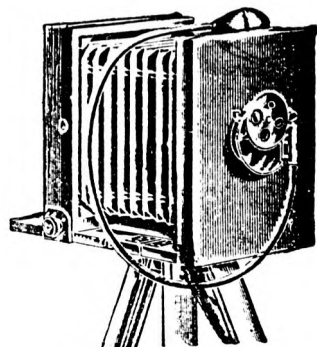
TELEFON-SZÁM 11—72.

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM

Amatőrök figyelmébe ≡≡≡

A legújabb szerkezetű

fényképező- készülékek

összes fényképezési kellékek, különféle száraz lemezek Kodak filmek, celluloid és brom-ezüstpapírok és a kitűnő minőségű

Union-szárazlemez

olcsó árakban szaküzletünkben beszerezhetők

Czigler és Schlesinger

BUDAPEST,

VII. ker., Kerepesi-ut 36. sz.

Klauzál-utca sarkán.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Sötét kamara amatőröknek ingyen rendelkezésre áll.

Halló! Aki fényképezési készüléket akar vásárolni, nézze meg kirakataimat, mert nálam van a legolcsóbb bevásárlási forrás minden fényképezési cikkre. Vesz és cserél: **HATSCHEK EMIL,** VI., Andrásy-út 13. Fiók: VII., Erzsébet-körút 38. Alapítva 1877.

KÖNIG ÉS BAYER

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

„Az Amatőr” 1905. évi (II.) évfolyam.

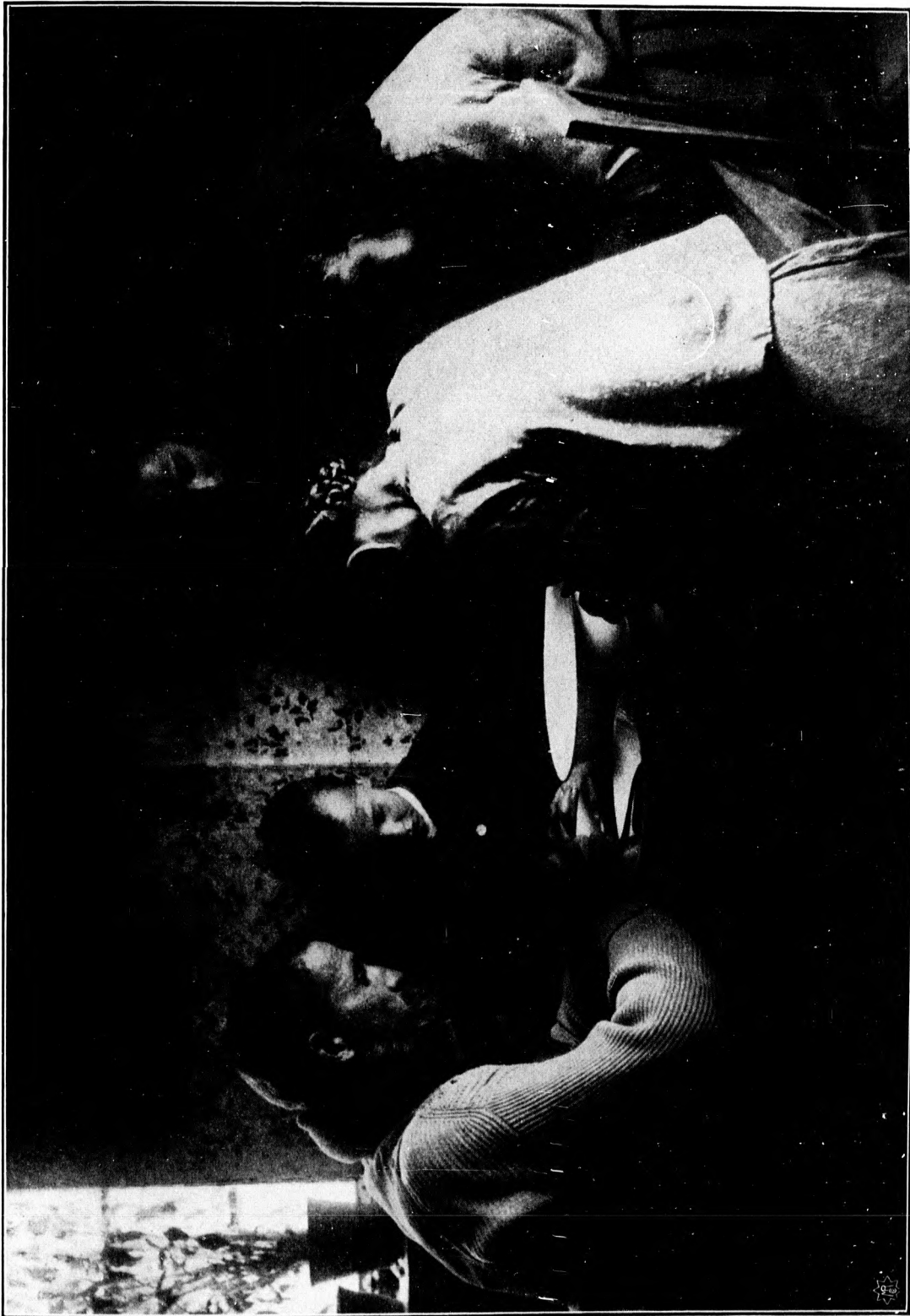
A Magyar Amatőrök Országos Szövetségének tagjai közül igen sokan az 1905. évben még nem voltak lapunknak előfizetői. Hogy tehát ezeknek lapunk előző évfolyamát (24 füzet 26 mű-melléklettel) könnyebben megszerezhetővé tegyük, a szövetség tagjainak *féláron* azaz *7 koronáért* bérmentve küldjük meg.

Az Amatőr kiadóhivatala.

♥♥♥♥

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetéseire hivatkozni.

♥♥♥♥

□ ASZTALI IMÁDSÁG □
WILHELM KÜBELER, DARMSTADT

=====
Az Amatőr műmelleklete

=====
Minden jog fentartásával

